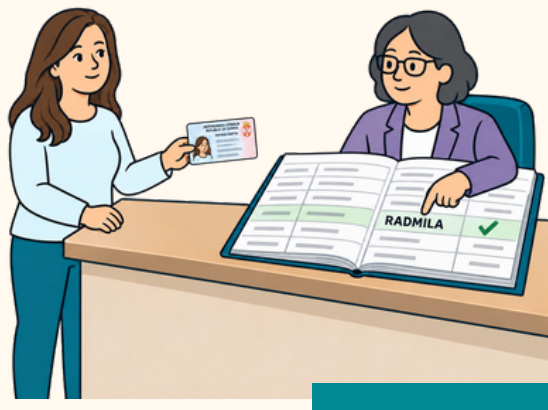

ВОДИЧ ЗА ГЛАСАЊЕ НА ИЗБОРИМА НА ЛАКОМ ЈЕЗИКУ

О ОВОМ ВОДИЧУ

Овај водич објашњава како се гласа на изборима.

У водичу можеш да сазнаш шта треба да урадиш пре гласања и на дан гласања.

Слике у водичу помажу ти да лакше разумеш поступак гласања.

Лако разумљив језик је језик који сви могу лакше да разумеју.

Он помаже и људима којима је тешко да разумеју сложене текстове.

Контролу разумљивости водича извршили:

Милица Раданов, Ђорђе Иванчевић

чланови Удружења “На пола пута” Панчево

Издавач:

Каритас Србије

Адреса:

Војводе Степе 78/лок.5; 11 000 Београд

Аутори:

Душан Перић, Емилија Давидовић, Милена Средојевић

Сарадници:

Јелена Анкић, Александра Јањић, Љупка Михаиловска

Графичка обрада:

Душан Перић

Година издања:

2026.

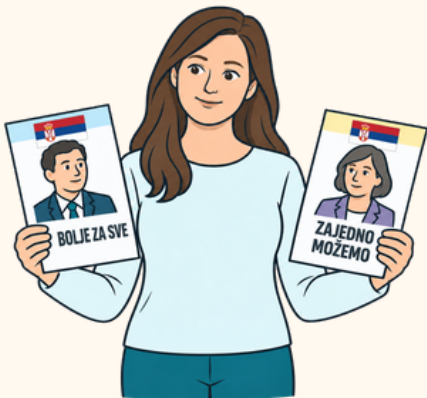
Зашто је гласање важно?

Политика је одлучивање о томе како уређујемо заједнички живот.

Политичке одлуке утичу на:

- посао
- школе
- болнице
- заштиту природе
- права људи

На изборима бираш људе који доносе политичке одлуке.

Пре избора сазнај шта предлажу људи који учествују на изборима.

Твоје мишљење је важно.
Гласање је твоје право.

Све ове одлуке утичу на твој живот.
Утичу и на живот људи које познајеш.
Зато је важно да знаш ко су људи који доносе одлуке у нашој земљи.
Важно је и да знаш какве предлоге ти људи имају.

Ти одлучујеш за кога гласаш

Нико не сме да те натера да гласаш за одређену особу на изборима.

Нико не сме да те натера да гласаш за одређену **изборну листу**.

Изборна листа је група кандидата који заједно учествују на изборима.

Нико не сме да ти говори кога да заокружиш на гласачком листићу.

Ти самостално одлучујеш за кога ћеш да гласаш.

Кога бираш на изборима?

На изборима можеш да бираш:

- председника Републике Србије
- **народне посланике**
- **одборнике** у свом граду или општини.

Кога бираш на изборима?

Народни посланици раде

у Народној скупштини.

Они доносе законе који важе у Србији.

Закони су правила која морамо да поштујемо.

Одборници раде

у скупштини града или општине.

Они доносе одлуке о твом граду или општини.

Ако живиш у Војводини,

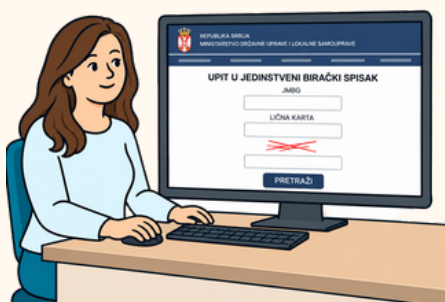
бираш и **покрајинске посланике**.

Покрајински посланици раде

у Скупштини Војводине.

Они доносе одлуке о Војводини.

Ко може да гласа на изборима?

Право гласа на изборима имају особе које:

- имају **држављанство Републике Србије**
- имају најмање 18 година
- су уписане у **јединствени бирачки списак**

Држављанство Републике Србије значи

да си грађанин Републике Србије.

Јединствени бирачки списак је списак људи

који имају право да гласају у Србији.

Право гласа на изборима имају особе којима

није потпуно одузета **пословна способност**.

Пословна способност значи да закону можеш

самостално да преузимаш права и обавезе.

Где гласаш?

Гласаш на свом **бирачком месту**.

Бирачко место је простор у коме се гласа.

Пре избора можеш да добијеш позивни листић.
Позивни листић стиже на твоју кућну адресу.

На њему пише адреса твог бирачког места.
Можеш да гласаш
и ако не добијеш позивни листић.

Како да провериш своје бирачко место?

Иди у **градску** или **општинску управу**
у месту где имаш пријављену адресу становања.
Градска или **општинска управа** је служба која
обавља послове за грађане.

Питај службеника ко је задужен
за бирачке спискове.

Затражи да провери да ли си уписан
у бирачки списак.

Питај службеника
на ком бирачком месту гласаш.

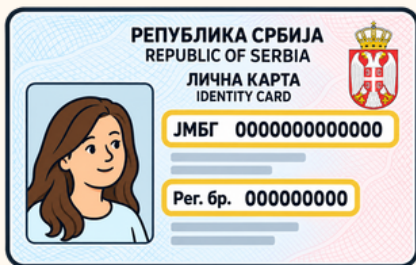
Исто можеш да провериш и преко интернета.
Отвори сајт upit.birackispisak.gov.rs.

На сајту можеш да провериш:

- да ли си уписан у бирачки списак
- где се налази твоје бирачко место

Како да провериш где је твоје бирачко место?

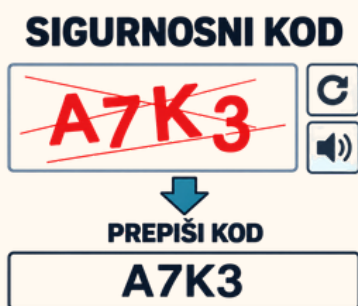
За проверу су ти потребни:

- **ЈМБГ**
- број личне карте
- сигурносни код са странице

ЈМБГ је јединствени матични број грађана.

ЈМБГ пише на личној карти.

Број личне карте пише на твојој личној карти.

Сигурносни код је слика са словима и бројевима.

Препиши слова и бројеве у означено поље.

Ако ти је потребна помоћ, замоли особу којој верујеш да ти помогне.

Шта ако ниси уписан у бирачки списак?

Ако ниси уписан у бирачки списак, иди у градску или општинску управу.

Иди у управу у месту у коме имаш пријављену адресу становања.

Затражи да те упишу у бирачки списак.

Ако су твоји подаци погрешни, затражи да их исправе.

Шта ти је потребно за гласање?

На гласање треба да понесеш

важећу личну карту или **важећи пасош**.

Важећи документ је документ коме није истекао рок важења.

Рок важења је датум који пише на документу.

Провери да датум важења није прошао.

Без важеће личне карте или пасоша не можеш да гласаш.

Ко може да ти помогне током гласања?

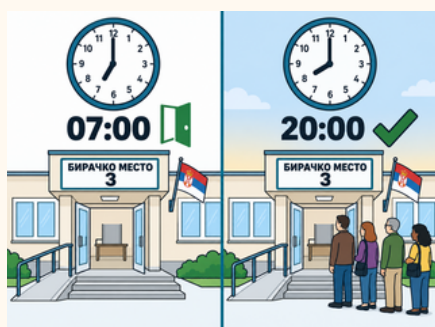

Ако не можеш сам да попуниш гласачки листић, можеш да поведеш особу која ће ти помоћи. Ти бираш ту особу.

Ти одлучујеш за кога гласаш.

Особа која ти помаже попуњава листић онако како јој кажеш.

Када можеш да гласаш?

Бирачка места отварају се у 7 часова ујутру.

Бирачка места затварају се у 20 часова увече.

Ако у 20 часова чекаш у реду испред бирачког места, имаш право да гласаш.

Где можеш да гласаш?

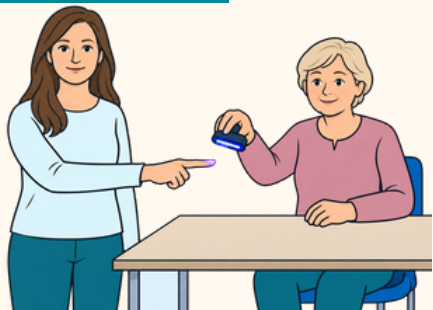
На бирачком месту налазе се чланови **бирачког одбора**.

Бирачки одбор је група људи која организује гласање.

На бирачком месту могу да буду и **посматрачи**. **Посматрачи** имају дозволу да прате гласање. Они проверавају да ли се поштују правила.

На бирачко место долазе бирачи да гласају.

Шта радиш када дођеш на бирачко место?

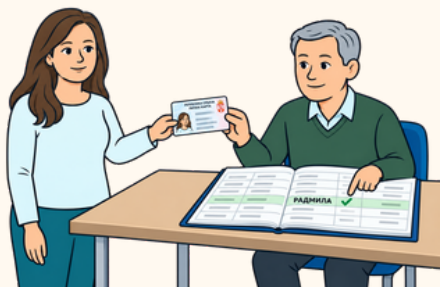

Када дођеш на своје бирачко место, покажи **кажипрст десне руке** члану бирачког одбора.

Кажипрст је прст поред палца.

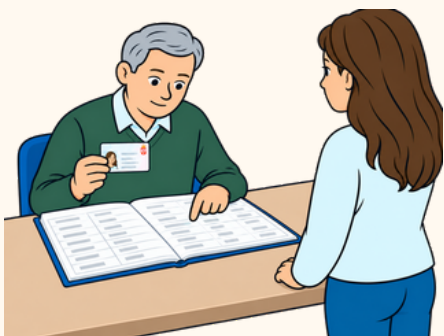

Члан бирачког одбора проверава твој прст **УВ лампом**. **УВ лампа** је посебна лампа која показује ознаку од спреја на прсту.

Покажи важећу личну карту или пасош члану бирачког одбора.

Шта радиш када дођеш на бирачко место?

Члан бирачког одбора проверава твоје име, презиме и личну карту или пасош.

Члан бирачког одбора проверава да ли су твоје име и презиме у бирачком списку.

Члан бирачког одбора проналази твоје име у бирачком списку.

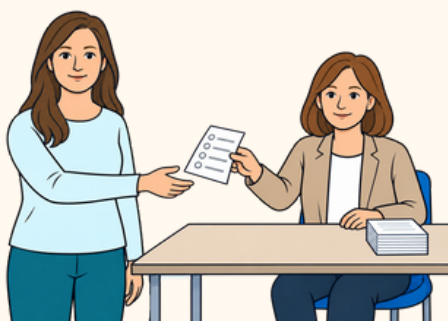
Потпиши се поред свог имена.

Члан бирачког одбора прска спреј на твој кажипрст десне руке.

Ако тај прст не може да се обележи, спреј се ставља на други прст.

Спреј оставља ознаку најмање 24 сата. Ознака показује да си већ гласао.

Добићеш **гласачки листић**.

Гласачки листић је папир на коме заокружујеш за кога гласаш.

Ако се истог дана одржава више врста избора, добићеш више гласачких листића.

Шта ако ти нешто није јасно?

Пре гласања питај чланове бирачког одбора ако ти нешто није јасно.

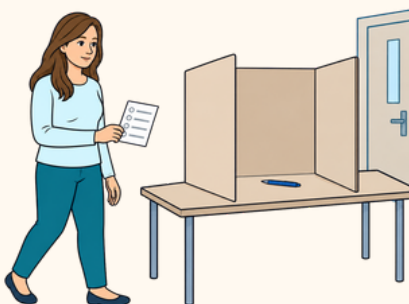
Они могу да ти објасне како да попуниш листић.
Не смеју да ти говоре за кога да гласаш.
Ти одлучујеш коме дајеш свој глас.

Како гласаш?

PRIMER GLASAČKI LISTIĆ ZAOKRUŽI BROJ ISPRED JEDNE IZBORNE LISTE	
1.	SUNČANI GRAD – STRANKA DOBRIH KOMŠIJA
2.	NOVI KORAK – POKRET ZA BOLJE SUTRA
3.	LJUDI NA PRVOM MESTU – SAVEZ MOST
4.	ZELENI PUT – EKOLOŠKA STRANKA LIST
5.	NAPRED ZAJEDNO – GRUPA GRAĐANA

Узми гласачки листић.
Иди иза **паравана**.

Параван је преграда која служи да други људи не виде за кога гласаш.

Твоје гласање је тајно.
Ти одлучујеш за кога гласаш.
Ако ти је потребна помоћ,
замоли особу којој верујеш да ти помогне.

Прочитај шта пише на гласачком листићу.

Ако ти треба више времена,
реци то члану бирачког одбора.

Како гласаш?

Када бираш народне посланике, покрајинске посланике или градске одборнике, заокружујеш број испред једне **изборне листе**. **Изборна листа** је списак кандидата за посланике или одборнике.

Када бираш председника, заокружујеш број испред једног **кандидата**. **Кандидат** је особа која учествује на изборима за председника.

Заокружи број испред само једне изборне листе или само једног кандидата.

Ако не можеш сам да заокружиш број, реци особи која ти помаже који број треба да заокружи.

Када заокружиш број, пресавиј гласачки листић. Други људи не треба да виде за кога си гласао.

Када завршиш, изађи иза паравана.

Приђи **гласачкој кутији**.

Гласачка кутија је кутија у коју бирачи убацују листиће.

Убади пресавијен листић кроз отвор на кутији. Изађи са бирачког места.

Шта ако се правила гласања не поштују?

Имаш право да слободно одлучиш за кога гласаш.

Имаш право да гласаш тајно.

Други људи не смеју да гледају шта заокружујеш на гласачком листићу.

Ако неко крши ова правила, обавести бирачки одбор.

Обавести бирачки одбор и ако приметиш да се друга правила гласања не поштују.

Бирачки одбор мора одмах да реагује.

Ако не можеш да дођеш на своје бирачко место

Можеш да гласаш у својој кући или стану ако не можеш да дођеш до бирачког места због:

- болести
- старости
- инвалидитета

Треба да пријавиш да желиш да гласаш из своје куће или стана.

Како да се пријавиш да гласаш од куће?

Број телефона своје **изборне комисије** потражи на веб-сајту своје општине или града. **Изборна комисија** је група људи која организује гласање.

Контакте можеш да пронађеш и на сајту **biraci.parlament.gov.rs**, на страници „Локалне изборне комисије“.

Пре него што позовеш изборну комисију, припреми:

- личну карту или пасош
- напиши свој број телефона
- адресу на коју комисија треба да дође.

Пријављивање за гласање од куће почиње 3 дана пре дана гласања.

Изборну комисију можеш да позовеш најкасније до 11 часова на дан гласања.

Позови комисију.
Реци да желиш да гласаш код куће.

Реци своје име, презиме и јединствени матични број.

Реци адресу на коју треба да дођу.
Реци им свој број телефона.

Објасни због чега не можеш да дођеш на бирачко место.

Ако ти је потребна помоћ, замоли особу којој верујеш да ти помогне.

Како гласаш код куће?

На адресу коју си рекао изборној комисији доћи ће **3 повереника бирачког одбора**. Повереници су људи које бирачки одбор шаље да би ти гласао код куће.

Покажи им важећу личну карту или важећи пасош.

Повереници проверавају твој прст УВ лампом. Тако проверавају да ли си већ гласао.

Повереници ти дају потврду о изборном праву. То је документ који потписујеш да би гласао у својој кући.

Потпиши потврду и врати им је.

Повереници обележавају твој прст спрејом.

Затим добијаш гласачки листић и коверту. Повереници ти објашњавају како да гласаш.

После тога излазе из просторије јер имаш право да гласаш тајно.

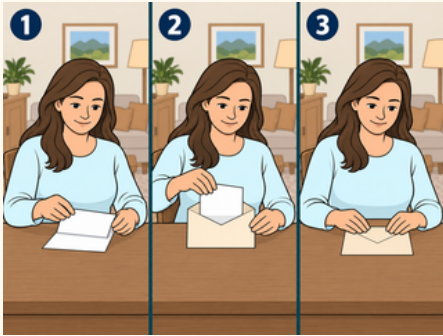

Ако ти је потребна помоћ, може да ти помогне особа коју ти изабереш.

Та особа може да прочита листић и да га попуни онако како јој кажеш.

Ти одлучујеш за кога гласаш.

Како гласаш код куће?

Заокружи број испред једне изборне листе или једног кандидата.

Пресавиј гласачки листић.

Стави листић у коверту.

Затвори коверту.

Када се повереници врате, дај им затворену коверту.

Повереници затварају коверту на посебан начин и носе је на бирачко место.

Тиме завршаваш гласање.

Ако ћеш бити у другом месту у Србији

На дан избора можда нећеш бити у месту у коме живиш.

Можеш да затражиш да гласаш у месту у коме ћеш тада бити.

Ово је могуће када гласаш за:

- народне посланике
- председника Србије

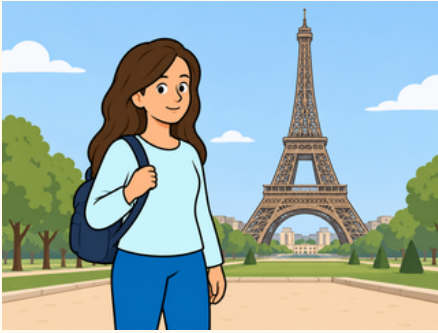

Затражи од градске или општинске управе да гласаш у месту у коме ћеш тада бити.

Градска или општинска управа је служба која обавља послове за грађане града или општине.

То уради најкасније 20 дана пре дана гласања.

Како гласаш ако си у иностранству?

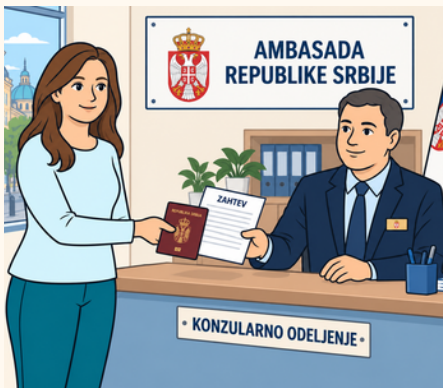

Ако живиш у иностранству, можеш да се пријавиш за гласање.

Можеш да се пријавиш и ако ћеш на дан избора боравити у иностранству.

Ово је могуће када гласаш за:

- народне посланике
- председника Србије

За гласање се пријави преко **амбасаде** или **конзулата** Србије у тој земљи.

Амбасада и **конзулат** представљају Србију у другој земљи.

Они обављају и одређене послове за држављане Србије.

Шта се дешава када се гласање заврши?

Када се бирачко место затвори, бирачки одбор броји гласове.

Затим записује резултате гласања у **записник**. **Записник** је документ у коме пише како је протекло гласање.

У њему пишу и резултати избора.

Бирачки одбор поставља записник на бирачком месту.

Резултати се објављују и на интернету.

Где можеш да видиш резултате?

Резултате можеш да видиш на свом бирачком месту. Можеш да их видиш и на сајту **Републичке изборне комисије**. То је комисија која организује изборе за народне посланике и председника Србије.

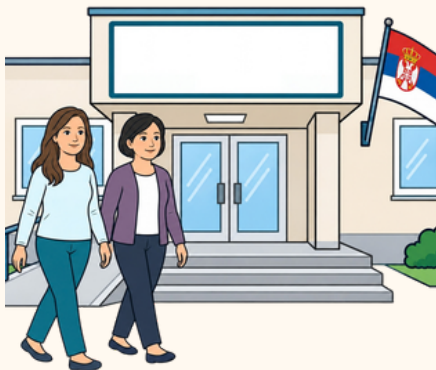

Отвори сајт www.rik.parlament.gov.rs.

Више информација о гласању можеш да пронађеш на сајту biraci.parlament.gov.rs.

ПОДСЕТНИК ПРЕ ГЛАСАЊА

Провери где гласаш

Провери адресу свог бирачког места.
Адреса може да пише на позивном листићу.

Адресу можеш да провериш и:

- у градској или општинској управи
- на сајту upit.birackispisak.gov.rs

Размисли како ћеш доћи до бирачког места.
Можеш да идеш пешке, градским превозом
или аутомобилом.

Провери личну карту или пасош

На гласање понеси важећу личну карту
или важећи пасош.

Провери датум до када документ важи.
Без важеће личне карте
или пасоша не можеш да гласаш.

ПОДСЕТНИК КАКО СЕ ГЛАСА

1

Дођи на адресу на којој се налази твоје бирачко место.

2

Покажи личну карту људима који раде на бирачком месту.

3

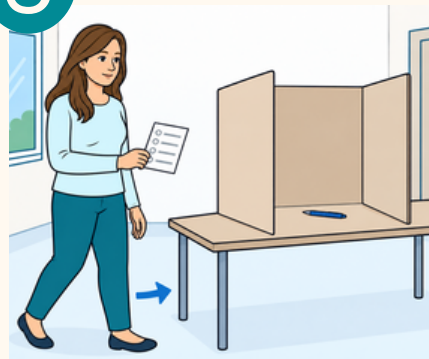
Потпиши се поред свог имена у бирачком списку.

4

Узми гласачки листић.

5

Иди иза паравана.

6

Заокружи број онога за кога желиш да гласаш.

7

Пресавиј гласачки листић.

8

Убади гласачки листић у гласачку кутију.

9

Изађи са бирачког места.

ПОДСЕТНИК ШТА АКО НЕ МОЖЕШ САМ

Ко може да ти помогне током гласања?

Ако не можеш сам да попуниш гласачки листић, можеш да поведеш особу која ће ти помоћи. Ти бираш ту особу.

Ти одлучујеш за кога гласаш.

Особа која ти помаже попуњава листић онако како јој кажеш.

Шта ако ти нешто није јасно?

Пре гласања питај чланове бирачког одбора ако ти нешто није јасно.

Они могу да ти објасне како да попуниш листић. Не смеју да ти говоре за кога да гласаш. Ти одлучујеш коме дајеш свој глас.

Ако ти треба више времена, реци то члану бирачког одбора.

ПРЕУЗМИ ПОСТЕРЕ И ПОДСЕТНИК

Постер „Подсетник како се гласа“ спреман је за штампу.

Постер је написан на лакој језику.

Удружења и појединци могу бесплатно да га преузму и одштапају.

Постер А3 можете преузети кликом [овде](#).

Постер А4 можете преузети кликом [овде](#).

А3 постер је већи и боље се види на зиду.

А4 постер је мањи и лакше стаје у торбу.

Постер можете користити на радионицама.

Самостално изабери величину плаката.

Самостално изабери за кога ћеш да гласаш.

Каритас Србије

www.caritas.rs / +381 11 4099561 / secretariat@caritas.rs

Војводе Степе 78/локал 5

11 000 Београд, Република Србија

